

v lažnjivi obleki.

Izhaja po
dvakrat na mesec ali 24 krat
na leto v Ljubljani, kedar ga
prebere in ne konfiscira
policija.

Vrednik Jakob Aléšovec.

Posamezne številke se dobivajo, če jih kaj ostane, po
15 kr. v administraciji, Ključaničarske ulice (pod mestnim
trgom) št. 3 v II. nadstropji.

Veljá
celo leto 3 gld., pol leta 1 gld.
50 kr. in četrileta 80 kr. za
vsacega brez ozira na stan,
narodnost in vero.

Kdor ga bere in ga ni kupil, se bo, ako se zasači, ostro kaznoval.

Slovò letu 1879.

Ko si prednika pregnalo,
Stópilo na njega stalo,
Ni bil srčen Ti pozdrav;
Mnogo bilo jih za tabo,
Ki obnesli se preslabo, —
Ni Ti upal nihče prav:
Da ozdrávilo boš rane
Prejšnjih let — nam prizadjane.

Bili vedno smo le v senci
Domačini — mi Slovenci,
Solnce za nas ni biló;
Z Dunaja je le gromelo,
Treskalo, da pogorelo
Upanje nam je celó.
Nemec pa veselja vriskal
In Slovana v zid pritiskal.

Prejšnje vlade hude sile
Vse dežele so čutile,
Šlo na slabo je že vse.
To ganilo je cesarja —
Vsem pravičnega vladarja —
Da se nas usmilil je, —
Da poklical za ministre
Sebi druge — glave bistré.

To si leto Ti storilo,
Bilo si nam lépše, milo,
Če prav slabo polje, vrt;
Kar nam zemlja ni podala, —

Padli so liberaluhi —
Tako zvani „ustauhi“ —
Ki so Avstriji na kvar;
Mesta njih pa so zavzeli
Drugi, ki možje so celi,
Ki za vseh jim blagor mar.
Zdaj ubogi smo Slovani
Vsaj za narode spoznani.

Taaffe je bil o volitvah
Dal ukaz, da v takih bitvah
Vlada nič ne gane se;
Mi smo brž napadli vruga,
Slavna bila naša zmaga, —
Zmaj nemčurski — počen je!
Drzna zdaj nemčurska krota
Prvega več nima kota.

Taaffe držal je besedo:
Ustauhov celo čedo
Naglo vgnal je v kozji rog;
Čuli so besedo jasno,
Ki odmevala je glasno
Po cesarstvu krog in krog:
„Kdo ob steno državljana
Se pritiskal bo — Slovana!?“

To obeta lepše vreme,
Da Slovencem bode breme
Zlajšano, kar koli moč;
Péta tuja mora pasti,
Z nade vendar kaj izrasti,
Mora dan pregnati noč.
Že preveč je za Slovane
Bilo treska, toče, slane!

Stolica cesarstva — Dunaj
Zdaj za nas ni nič več „zunaj“ —
Zdaj smo tudi tam domá;
Tudi tam je naše pravo
Zadobilo že veljavo, —
To minister pripozná.
Za Slovence, zmiraj reve,
Bo to nekaj več, ko pleve.

Če so kóga zmir suvali,
Tudi pridno ga lasali,
Je na vso moč že vesel,
Če pri miru ga pustijo;
Če mu prav nič ne delijo,
Bo že sam do kaj se spel.
Zdaj tako Slovencem kaže, —
Če osoda nam ne laže.

No! to zguba je le mala,
Saj sovražnik je zatrt.
Ti zavest pa vzemi sábo:
Da nam nisi bilo slábo.

Pavliha.

Zadnjič sem pravil, da sem ruskemu caru pustil svojo marelo, naj bi ž njo ugnal tiste nihiliste, ki mu tako po življenji strežejo in hočejo vse prekucniti. Ta moja dobrovoljnost bi mi bila pa kmalu slabo splečala se. Nihilisti so namreč zvedeli, da sem jaz rešil cara gotove smrti, zato se je vsa njih jeza obrnila zdaj proti meni in so mi nastavili, kakor prej caru. Ko me vidijo iti z Moskve proti Dunaju in zapazijo, da nimam marele, me obsujejo od vseh strani kakor komarji, in bili bi gotovo z mene naredili meso, če ne bi bil vzel svojih zimskih čevljev seboj. S temi, ki so dobro podkovani, sem jih pa osuval tako, da so vsi odleteli na milje daleč. Vendar me je ta dogodba tako osupnila, da sem šel nazaj v Moskvo k caru in rekel, naj mi da mojo marelo nazaj.

„Rajši ti dam sto najkrepkejših vojakov na konjih, da te bodo spremili po vsem svetu“ — reče car — „tvoja marela me je že drugič rešila. Ti nihilisti so me hoteli zdaj z vso mojo lepo hišo v red v zrak pognati, ko so pa zvedeli, da imam tvojo marelo, se vstrašijo in strepetajo. Pusti mi jo, dam ti za njo kar hočeš.“

„Je ne prodam“ — je moj odgovor — „tudi jaz bi bil že skoro mrtvo meso. Le daj mi jo nazaj!“

„Kaj pa bom jaz brez nje?“ — tarna car.

„Le stoj! Nihilisti vedó zdaj, da imaš mojo marelo, je-li?“

„Kaj pa, da vedo!“

„Dobro! Toraj jim ni treba povedati, da si jo meni nazaj dal.“

„Pametna je ta! Saj res, ti si kampelj! Veš kaj, bodi pri meni za prvega ministra!“

„Lepa hvala! Sem imel že več takih ponudeb. Bi lahko ob svoje dobro ime prišel“ — rečem jaz, vzamem marelo in odidem ž njo proti Dunaju. Zdaj ni bilo nobene zapreke več, dobro podkovani zimski čevlji so me prinesli na Dunaj tako naglo, da me po poti še zeblo ni.

Prva, ktera na Dunaji srečam, sta grofa Taaffe in Hohenwart. Vsak ima svojo vržinko med zobmi in slamico za ušesom, gresta pa tako, kakor da bi bila vsa Avstrija le nju dveh.

„Hoho, glej ju no ali sta terno zadela?“ — ju ogovorim jaz.

„S pota, Pavliha, da te ne pohodiva“ — je nju pozdrav meni.

„Kaj? Ali je tako vreme zdaj na Dunaji? Le pohodita me, če moreta!“ To rekši stopim pred nju s svojo marelo.

„Škoda, da si Pavliha, pa ne veš, da je to le šala“ — se oglasi Taaffe, Hohenwart pa pristavi: „Saj menda veš, kaj se je zgodilo?“

„Ne vem, sem bil te dni na Ruskem“ — rečem jaz.

„A tako! Pojdi z nama na črnega, ti bova vse razložila.“

Po tem stopimo v bližnjo kavarno in tu zvem od obeh, kako so dunajski in drugi ustauhi v državnem zboru na kolena popadali in prosili odpuščenja s tem, da so

glasovali za vojno postavo, kakor jo je Taaffe skoval, Hohenwart pa priporočal zbornici.

„Tak je pa moja marela vendar pomagala“ — rečem jaz s ponosom.

„Se ve da,“ — pravi Taaffe — „ko sem jo pokazal ustauhom in rekel, da Slovanov pe pustim več ob steno pritiskati, se jih je vstrašilo toliko, da je bilo za postavo dosti glasov.“

„No vidiš“ — rečem jaz — „le zobé pokazati tem ljudem, pa précej počenejo. Kako je pa z Žvegeljnom in višenjskim baronom?“

„Oba sta z nami potegnila“ — odgovori Hohenwart.

„Haha, to so junaki! Prej zabavljajo in kljubujejo, nazadnje se pa podajo. Sta že prava korenjaka vi-dva, da sta vse tako vžugala. Moram iti nekoliko ogledat si te tiče, da bom vedel komu povedati, kaki so.“

„Dobro, dobro“ — rečeta oba — „pa pridi potem nazaj, mi-dva bova tako zdaj nekoliko počivala na svojih lavorikah.“

Jaz grem in najdem ustauhe v klubu vse na kup stisnene. Ko me zagledajo, se vsi prestrašijo in zakriče:

„O joj, Pavliha je!“

„Da, Pavliha, Pavliha, ki vas je prišel oštet za vaše grehe“ — je moj nagovor.

„Za ktere grehe?“ — se oglasijo nekteri.

„Vam jih bom že naštel“ — nadaljujem jaz — „vi ste zapravljivci.“

„Zapravljivci? Saj smo v zhornici bili za varčnost, da se ima pri vojaki prihraniti več milijonov.“

„O, se ve da“ — se posmehujem jaz — „vi ste ravno taki, kakor tisti advokat, ki je za kmeta po dolgi pravdi iztožil 5 gold., pa mu naredil 100 gold. stroškov — tako, da mu je kmet moral 95 gld. po vrhu plačati.“

„To že ni res!“ — se oglasijo nekteri.

„Tiho!“ zaupijem jaz in vzdignem marelo; — „zdaj res še niste kaj tacega storili, pa koliko je manjkalo še? Potrjenje vojaške postave ste s svojim kljubovanjem zavlekli za poln mesec dni in s tem prizadjali državi stroškov za državni zbor najmanj 100.000 gold. Po tem ste hoteli razpravo še zavleči in če bi bilo šlo po vašem, bi te pravde še mesec dni ne bilo konec, kar bi bilo cesarstvo, t. j. davkoplačevalce stalo zopet najmanj 100.000 gold. Slednjič ste hoteli potrditi postavo le za eno leto, drugo leto bi bili ravno tako pravdali se in v šestih letih bi bili zapravdali vsako leto najmanj po 200.000 gold. toraj vsega skup najmanj 1 milijon in 200.000 gold. tujega, ne svojega denarja, nazadnje pa bi bili vselej zopet svojo pravdo zgubili ravno tako, kakor letos. Čemu se toraj pravdate na drugih stroške, če že vsak človek naprej vé, da se bote slednjič podali, s svojim kljubovanjem pa nikomur ne koristite!“

„Kako, da nikomur ne koristimo?“ — prašajo vsi.

„Ne, res nisem prav rekel“ — se popravim jaz, — „koristite pač, pa le sebi, ker dozdej ne vem nikogar izmed vas, ki bi tistih 10 gold. na dan ne bil vteknil v žep. Ali vi kaj pomagate svojim volilcem, če morajo zavoljo vas več davka plačati?“

Na to moje vprašanje začno eden družega dregati češ: „daj ga no, daj ga ti,“ a nobeden ni ma poguma odgovoriti mi kaj ali spustiti se v mene, moja marela jih straši.

„O, ste že kerlci vi“ — se posmehujem jaz — „če vas je dvanajst skup, vas je en tucat in strašno upijete, kedar ni nevarnosti; če vam pa kdo pokaže palico, pa omolknete in se spustite v tek. Dokler ste imeli vlado in žandarje za sabo, vam ni bil nihče kos. Tudi pri nas na Kranjskem imamo take tiče, ki so pa zdaj tudi omolknili, ko jim ni bilo vladne pomoči za hrbtom. Vsa čast vam, opašite si babje bertahe ali predpasnike, da bo vsak vedel, kaj ste.“

Se ve, da si nobeden ne upa več ziniti besedice, ko vidijo, da je mene toliko, zato se zasučem na peti in

grem zaničevaje take ljudi, ki so le tako dolgo junaki, dokler je vse varno in jih nihče ne prime.

Zunaj naletim ne višenjskega barona, čegar polž se je bil pri zadnjem glasovanju v državni zbornici tudi splašil, da ni hotel zaleteti se proti Taaffeju in njegovemu ministertvu. Ta polž je bil še zdaj trmoglavast, nikakor ni hotel vkreniti v družbo nagajalcev, čeravno ga je baron na vse mogoče viže trpinčil, zbadal, suval in za roge vlekel. Bila je celó nevarnost, da bi polž svojega jahača ne vrgel s sebe, zato jaz, ko sem nekoliko časa gledal to jahanje, brzdanje in vpiranje polža, pristopim z besedo:

„Ohoi, baron, ne bo nič, te bo vrgel s sebe.“

Baron Tofler, ko je slišal moj glas, se ozré, zleze s polža in pride k meni, kakor da bi me hotel prositi odpuščanja.

„Vidiš, baron“ — nadaljujem jaz — „žival je pametneja od tebe. Ona ve, da, če prideš nazaj v Višnjo-goro, je Višnjani ne bodo več marali, ako bo hodila zmiraj po tvojih potih s tabo.“

„Kako to?“ — prasha baron — „saj sem zdaj glasoval tako, kakor slovenski poslanci.“

„Ej, ej, baron, tiček ti, saj se poznavam“ — mu požugam jaz s prstom; — „ko sem bil jaz še fant, kakor ti, sem tudi enkrat zašel med fante, s katerimi sem moral piti, čeravno bi jih bil vse najraje pretepel. Ker jih je pa bilo preveč in bi me bili v Savo vrgli, če bi jim bil zabavljal, sem rajši pil in krožil ž njimi. Od njih pa sem šel v drugo vas nazaj k svojim in ko nas je bilo več kot onih, smo šli zopet v sosednjo vas in potem so oni pili in peli z nami, drugače bi jih bili mi pometali v Savo.“

„Ti, Pavliha, misliš, da sem jaz zoper svoje prepričanje glasoval?“ — opomni baron Tofler.

„Kaj še, baronče“ — je moj odgovor — „ti si glasoval z našimi zato, ker si se bal, da bi ne padel v Savo, kakor jaz takrat.“

Baron ne reče nič, njegov polž pa prikima z rogmi, ta žival je tako umna, kakor je bil Savlov osel, ki se je dal raje pretepati, kakor bi bil pa tiral svojega gospoda v pogubo. Škoda, da ne zna govoriti, drugače bi njegov gospod več veljal, kakor zdaj veljá.

„No, le priden bodi, baron, pa nikar več ne nagajaj“ — mu rečem jaz in grem proti domu, da bi božične praznike bil domá. Kar me sreča gospod visoke postave, ki mi potrka na ramo in me ogovori:

„Glej ga no Pavliho, kako je moški! Še svojih več ne pozna, kar tukaj po Dunaji hodi.“

„O, glej ga no Vindišgrêca“ — vskliknem jaz, ko mu v obraz pogledam; — „kaj pa je s tabo? In v čisto drugih hlačah, kakor jih navadno nosijo tisti, ki nočejo sesti na poslanski stol. Pa ne, da bi tudi ti kaj takega nameraval?“

„I no, zakaj ne? Saj veš, kak veter je potegnil zdaj na Dunaji!“

„Na kateri stol pa misliš sesti?“

„Na stol ranjcega grofa Barbota.“

„Tako?! No, ta stol je časten, neomadeževan. Bo težko sedeti na njem. Ali si ti upaš ohraniti ga v tisti časti, v kateri je bil do zdaj?“

„Upam si z Božjo pomočjo.“

„Dobro, dobro! Vendar — ne zameri — jaz in Kranjci te skoro premalo poznamo. Kako bi bilo, če bi mi ti prej nekoliko razložil, kako misliš koristiti Slovincem, ki bi te volili?“

„O, prav rad! Stopi z mano na poliček vina, pa se bova zmenila.“

Na to greva v bližnjo gostilnico „h honservativcu“ in ko sediva za mizo pred poličkom, prične ta princ Ernst Vindišgrêc sam od sebe:

„Veš, Pavliha, jaz bi se sam nikdar ne bil oglasil za poslanski stol, ker mi tega treba ni. Ali — saj veš,

kako nerodno je, če ti Auerspergi povsod in povsod na Dunaji svoje nosove v vsako reč vtikajo.“

„Res je“ — poprimem jaz — „teh Auerspergov je že povsod preveč, bo treba kake štupe, da se preženo.“

„Vidiš, to je! Jaz vem, da je med vami na Kranjskem dosti mož sposobnih za sedež mojega ranjcega prijatelja grofa Barbota“ — —

„Kaj pa, kaj pa, še preveč jih je“ — se vtaknem jaz z besedo vmes.

„To sem slišal, ali jaz ne vém, če ima kateri izmed njih tisto štupo zoper Auersperge.“

„Nobeden, ne eden“ — rečem jaz naglo — „tu velja stari slovenski pregovor: klin s klinom — ali v zdaj umevni jezik prestavljeno: „Auersperge s Hohenwarti, Klamovimi Martinici, Lobkovici in Vindišgrêci.“

„Na zdravje, Pavliha, ki tako dobro znaš slovenske pregovore“ — pravi knez in trči z mano.

„Saj jih tudi ti znaš, ne?“ — prašam jaz s potegneno besedo.

„Če bi jih ne znal, bi pa ne hotel sesti na grofa Barbota sedež.“

„Je že prav! Jaz bom možem volilcem sporočil, da boš ti z vso močjo se potezal za njihov blagor, posebno pa za to, da bo njihov jezik imel v šoli in uradu enako pravico z nemškimi.“

„I, kaj pa da! Saj nisem slepar!“ — odgovori knez.

„Pa tudi v drugih zadevah boš potezal se za volilce svoje?“

„Ne bodi no siten, saj nisem Dežman!“ — reče nevoljen in malo manjka, da se ne skregava.

„Dobro je, dobro“ — rečem jaz na zadnje — „tebe ni treba priduševati, si že sam dosti plemenitega duhá in učen tudi. Voljen boš, tu je moja roka na to! Bog daj srečo!“

„Bog daj!“ — reče on, jaz pa grem — kam? — to bote že v prihodnjem „Brenceljnu“ zvedeli.

Rešpehtarjova kuharica.

To je pa res čudno! Ta zadenj cajt so me res kar na lectanto dal. „Kdor več dá, me pa ima“ — so rekli in toko me je zlecteral en prov fajn gospod, k' sem ga že sem pa ke v čitalnic vidla. Taka licetirenga ni glih po človeški, ker per nas lectirajo le suhe al mrtve reči in živino, pa sem si mishila: za špas nej bo, sej grem toko lohka spet preč, če ne bom z vsem cefridna.

Zlectiral me je, koker sem rekla, en res prov fajn gospod, k' se toko nosi, koker de b' ne blo višga v Iblan. Jest ga od

druge strani še nisem poznala, pa Žefa, k' vse ve, mi je rekla:

„No, zdejs' pa že dobra, če imaš ta pravo štimo, boš pa v Šenklažv' pela, tvoj gospod te bo že obrihtal, sej je nejbelj ta kunšten muzikont na orglah, pa še na drugih štermentih v šenklažski cerkvi.“

Kok sem bla jest vesela tga dinsta! Jest znam vse ta brumne pesmi za cerkev, k' jih po Kranjskem, Štajarskem in povsod po Slobenarskem pojó, imam tud dobro

štimo, k' sem bla domá že za ta prvo pevko. Zato sem brž spet probirala svojo štimo, če bi bla še za k orglam al ne, in poskušala vse tiste Riharjeve pesmi, k' bom jest naprej pela tiste ta stare, k' jih že vsak zna in so toko lepe, de jih vse koj poje. Se vé, tistih poskočnih tud jest ne maram, na ktere b' se kar lahko plesal, pa sej tistih že več nikjer ne pojó, koker od — Šmarijskega šomaštra, k' jo tud jest znam, pa ni za cerkev.

Pa de naprej povem, koko je blo, k' sem nastopila svoj dinst.

Koj k' sem peršla, se m' je nekej čuden zdel per ti familji, frava so rekli, de nej z otroci zmerej raj tajč špreham, k' so Pemci, pa ne znajo slobenarski. Jest že od preh vem, de je per fravah, k' same toko govore tajč, de b' ne mogel nobeden za njim pisat, ta nobelj špraha tajč, k' ga — hvala Bogu! — jest tud že znam, če glih sem se že več nemškega naučila. Toko smo se kmal zastopil, če glih oba, gospod in frava, tajč toko govoreta, koker pehá mesar v mesnico teleta, k' noče not, in ga zmiraj bèza in drega. Tista njih nemška špraha je glih taka, koker de b' se komu kolcal al avštosal.

Pa nej bo, koker če, sej nekter Slobenarji nič boljše ne govore tajč; jest nisem profesarca, de b' v tajč cajgnese avštelala, pa tud rada potrpi z ldmi, k' ne znajo nobene šprahe. Raj bom povedala, koko je per tem gospod, k' so tud ene sorte rešpehtar.

Vsa familja je strašno voreng, živi toko, koker kokuši, ki imajo dost zrna. Gospod so strašno šparovni, kjer morejo kakšen krajcar pertrgat drugim, ga odtrgajo, posebno antverharjam, k' jim kej naredé. V drušno ne gredo nikamer, samo tiste štrukcije za musko imajo po mešt, pa Žefa mi je pravla, de tud tam povsod per ur saj en firkelc odtrgajo in de dozdej nobeden njih šolar al šolarca še ni nikjer luč svetá v muski, če ima še tolk talenta. Gospod naš se šparajo, ko b' se kdo vsga naučil, kar oni znajo, kaj bi pa poleg njim ostal!

Pa tud v drugem so naš gospod strašno šparovni.

Žefa je rekla, de so to, kar so zdejratal le skoz Slobenarje, k' so bli enkrat v tist čitalnic ta velk šomašter in toko peršli poleg za šomaštra v Šenkavž z dobro obso lengo. Zato so pa še zdej per tist čitalnic, frava so se zlo jezil in rekli:

„Zakaj nek plačuješ tiste goldinarje za čitalnico, k' ni za nas?“

„Veš, ljuba, to je iz šparovnost“ — je gospodov antvert — „nekej morem brat, če ne, sem preneumen. Če grem vsak dan v kofegavs, morem pitenga ta črnega, de mi tist marker pernese cajtenge. To košta nejmenj 3 gold. na mesec al 36 gold, na let brez trinkgelda. V čitalnic pa plačam 8 gld. za cel let, pa lohka vse berem, še cló pemske cajtenge. Toko peršparam na let 24 gold., pa vse glih lohka vse cajtenge, slobenarske, tajčarske in pemske berem, po vrh pa giltam še za Slobenarja. Al ni to dost pocén?“

Na to so frava omolknil, jest pa sem povedala to Žefi, ki je pa rekla:

„O, to še ni nič! Tvoj gospod ne šparajo samo pri tem, ampak tud pri čevljih.“

„Pejdi no, koko to!“

„I, kder je volitev, ne gredó nikoli na rotovž.“

„Zakaj ne? Sej se jim vendar ni treba nič bati za svoj dinst, k' so vštalaran od korarjov!“

„Sej sem rekla, de jim je žal za čevlje, k' bi jih na ti pot strgal.“

„Kaj pa, al se ne bojé za svoj dinst, de b' jim korarji avfkindal, k' nočjo volit Slobenarja?“

„Ej, že vedó, de so korarji dobri gospodje, zato so tvoj gospod toko ferbežni, de se jih nič ne bojé.“

„Morbit so pa moj gospod toko učén v ti cerkven muski, de nobeden ne more prit za njim?“

„Ne bodi no sitna, Špela! Takih in veliko boljših imamo domačinov več ko 16, ki so zdaj v fremd kje al pa tud domá brez dinsta. Al misliš, de so tvoj gospod res tak mojster, de ni nobenga tacga?“

„Jest ne vem, k' jih nisem še probala, pa morejo bit že kaj strašno velikga, — že zato, ker, kder gredo v cerkev na porkehen, nikol ne pomočijo prsta v žegnano vodo, koker vsak drug, k' pride v cerkev.“

„Vidiš, Špela! Morbit bodo še cigaro seboj nesli na porkehen in med pridgo peržgal jo. Ali si že slišila kdej njih muzko in petje v cerkvi?“

„Ne še, sej sem sama mislila peti, k' znam vse kršanske cerkvene pesmi.“

„Pa husitskih ne znaš!“ — reče Žefa ponosno.

Kaj je to: husitskih?“ — baram jest, k' tega še nisem nikol slišala.

„Jej, jej, Špela, ti pa res malo veš. Husiti so bili na Pemskem nekaj takga, kakor per nas v starem cajt Lutrajnarji.“

„I, kaj res, pejd no! Pa de naš gospod očjo take pesme ajnfirat per nas po kršanskih cerkvah? Tga pa ne verjamem!“

„Le pejd enkrat poslušat, boš že vidla, de ni nobena viža našim podobna. Men se že glih toko zdi, koker de b' kdo prav cagal in klagval, ne pa koker je per nas, k cerkvene pesmi človeka k andoht štímajo, pa mu vendar ne jemljo veselja do življenja. Če b' v nebesih angele tako pel, koker tvoj gospod učé, b' jest skor ne ota gor priti. Toko, se men zdi, de cagujejo ta ferdamani, k' nimajo nič več upanja, de b' jim blo kdej kej bolj. Pa le pejd sama poslušat, de ne boš rekla, de te jest čem naplavšat.“

Toko per englih m' je pravla Žefa, jest sem mislila, de se to le nji toko zdi, zato sem čakala sv. večera, k' po vseh cerkvah o polnoči ta lepe, vesele božične pojó, de je človek res Božjega rojstva vesel. Doma nisem nič povedala, kaj m' je Žefa pravla, k' tud nisem vsga verjela. Na sv. večer mi pa reko gospod:

„Boš šla v cerkev, kaj ne? Boš slišala, koko bomo pel v Šenkavž.“

„Sej jest tud lohka kej pomagam“ — rečem jest — „znam skor vse božične, tiste Riharjove pa še druge.“

„Kaj bodo tiste packarije!“ — pravjo gospod — „to ni nič, moji zèngarji in zèngarce znajo vse bolj.“

Jest sem bla res fribèna, kaj bo, in sem šla v cerkev, pa o jej! Glih toko je blo, koker de b' koga pokopaval, namest de b' blo petje veselo zavolj rojstva, se m' je pa glih toko, zdel, koker de b' ble bilje. Prov je rekla Žefa, to že ni za kršausko cerkev, toko pojo lutrajnarji. Skor nič ni manjkal, de nisem šla ven, koker drug ldje, če b' mi ne blo zavolj maše, bi bla gvíšen tud šla. Nazadnje nas je blo strašno mal not in če bo toko naprej šlo, jih drug let ne bo nič peršlo.

Zjutraj sem šla k Fračkajnarjam in še pred cerkvijo trofila Žefo, k' me je koj barala:

„Al s' bla v Šenkavž o polnoči?“

„Se ve, de sem bla“ — je moj antvert — „pa ne grem več.“

„No vidiš, al ti nisem pravla? Jest sem bla pa per Fračkajnarjih, k' nas je blo tolk, de smo se kar drenjal. Saj človek ve, koko vesel praznik je. V Šenkavž pa — če je več praznik, belj žalostno pojo, koker de b' jim blo žal, pa še nobene besede ni zastopit. Kdor gre ke, gre le zavolj andoht, zavolj petja gvíšen nobeden ne.“ Per Fračkajnarjih je blo vse lepše, se saj lohka mol, k' človeka ne mot tisto vpitje na porkehnu, k' je brez vse viže in k' se nobena beseda ne zastop.

K' pernesem frušteck na mizo, se pobahajo gospod: „No, koko ti je dopadlo naše petje o polnoči? Ali ni to vse lepše, koker tiste vaše dirndajske, Riharjove in druge?“

„Lepo je, komur dopade“ — rečem jest — „al tako tam na Pemske pojó, ker so Oni doma — nej ne zamerjo!“

„Se ve de, to je lepa muska za cerkev.“

„Al pa pride kej ldi k' andoht, če tako jamrajo na porkehnu?“ — baram jest.

„Ti si tud taka kranjska kavka, k' nič ne zastop“ — rekó nekej ferdrislih, jest pa grem v kuhno, k' se nočem kregat, pa pridejo frava za mnoj in reko precej giftno:

„Ti si našga gospoda razjicala. Kaj pa bi bilo s cerkveno musko na Kranjskem, če b' našga gospoda ne blo!“

„Ej, nej no grejo, nej!“ — rečem jest, k se ne morem več masat — „naši cerkveni muski b' ne blo nič hudga, preh b' blo to, de b' Oni z Njih gospodom v španovij domá stradal! Če so Njih gospod res tak gvavten rešpehtar v muski, zakaj se pa tam na Pemske niso stepli zá-nje?“

To je bil pa ogenj v streh, men je blo že žal za besede, pa jih nisem mogla več nazaj vzeti. Frava drvé v cimer in komej so not, se že spet duri odpro in gospod pripihajo vsi jezni in me anšnavfajo:

„Kaj si rekla, ti oné ti?“

„Kar je res“ — se odrežem jest in brskam s cangelnam po šporherd — „sej imam še več na src, Jim bom pa povedala, ker zdej mi je že vse glih.“

„Le povej!“

„Sej bom tud. Oni so tud eden tistih, k' nam očjo ta fremd rči vsilit. Eni nam jemljó našo špraho in nas očjo potajčit, Oni pa se mujajo, de b' nam vzeli še lepe, stare, perljubljene cerkvene pesmi in nam dali zá-nje take, pri kterih bl človek umrl, če jih dolg poslušá. To je koker pogreb, muska za soden dan. Zdej se per nas dekleta in fantje nauče cerkvenih pesem, k' jih poleg tud zunej cerkve, domá, na paši, pri delu pojo. Njih pesmi se pa ne bodo nikjer perjele, k' nimajo nobene viže in se nobena beseda ne zastop. Če b' se začele po vseh cerkvah pet, kaj bodo pa poleg pel zunaj pastirji, pastarice, kosci in žnjice? Kvante, kaj ne, al pa tiste fantovske, k' so take, de je bolj, de jih nobeden ne sliš.“

„A toko? Kdo te je pa našuntal, de mi take praviš?“ — rekó gospod vsi raz sebe.

„Kdo nek me bo našuntal! Nej gredo le druge prašat, če ni toko. Drugi nam očjo ferderbat domačo špraho, Oni pa musko. Nej le gredo poslušat kam, če se je ktera Njih pesem kje perjela, desglih so že tolk cajta per nas. Riharja nej pa le per mir pusté, njegove pesmi se bodo pelé, k' že od Njih ne bo nikjer nobene koščice, Oni pa ne bodo nič naredli, če se še toko napenjajo; samo to bodo našiftal, de tam, kjer se bodo Njih al pa drugih Njih sorte pesmi pele po cerkvah, bodo ldje še menj v cerkev hodili, koker zdej, k' že toko vera peša. Jest dam za vsako Njih pesem cekin, če jo bodo kje med foljkom slišal. Je vse glih toko, koker de b' kterga na gavge peljal, nej ne zamerjo!“

Gospod so se kar gugal, k' sem jim toko pridigvala, kar sapa jim je zastala in šli so v cimer. Jest pa sem še tist dan dobila lon in šla. Pa mi ni nič žal, k' imam že tolk ponudeb, de sama ne vem, kam b' šla. Sej se toko kmal spet vidmo, dolg cajt nam ne bo. Bom že spet kej povedala, če ne bote splavšal, de je od mene.

Adijo za ta cajt!

Skušnja z zdravim bolnikom.

(„Brenceljnova“ basen, ki pa še nima konca.)

Je bil v nekem kraji človek strašno trdnega zdravja. Njegovi sovražniki, ki bi bili radi podedovali njegovo premoženje, so si na vso moč prizadevali spraviti ga kar prej mogoče s svetá. Kar očitno ubiti ga si niso upali, ravno

tako ne zavdati mu, ker so bili silno bojzljivi. Zato so najeli zdravnike, ki so mu morali vedno na uho tuliti, da je bolan in da treba mu zdravil. Mož je res verjel tem zdravnikom, ki so se mu tako ljubeznjive in za njegovo zdravje tako skrbne kazali, in pil zdravila ter mazal svoje ude z mazili, ki so mu jih skrbni zdravniki zapisavali.

Toda kmalu zapazi, da taka zdravila njegovemu telesu le škodujejo in da ob njih utegne priti celo pod zemljó. Zato se upre zdravnikom in ne mara več jemati njihovih zdravil; meče jih na gnoj in čuti, da to prav dobro dé njegovemu duhu in truplu. Toraj se popolnoma upré svojim zdravnikom in ne pusti nobenega več k sebi. To mu dobro tekne, ob domači hrani dobiva čedalje večó moč na duhu in na telesu.

Sovražniki njegovi, to zapazivši, pokličejo najete zdravnike in jim očitajo, da njihova zdravila niso nič vredna, ker bolniku ne le nič ne škodujejo, marveč ob njih postajajo njegove duševne in telesne moči čedalje krepkeje.

„Naša zdravila so že dobra“ — pravijo zdravniki — „da pa nimajo nič vspeha, je krivo le to, ker jih bolnik ne jemlje.“

„Zakaj jih ne jemlje?“ prašajo sovražniki.

„Zato, ker nam nič ne upa“ — odgovore zdravniki: — „on vé, da smo od vas najeti, toraj vse, kar mu zapišemo, na gnoj vrže.“

„Toraj zavoljo vas zdravnikov ne jemlje zdravi bolnik zdravil?“ — prašajo sovražniki.

„To je, to, nič družega“ — odgovore zdravniki; — „če bi mu kak zdravnik, kteremu on upa, zapisaval in daljal ta zdravila, gotovo bi jih zdravi bolnik jemal in bi začel pešati na duhu in telesu, kar vi želite.“

„Dobro!“ — vskliknejo sovražniki, — „ali kje je kak zdravnik, kteremu bi zdravi bolnik zaupal in ne mislil, da je od nas podkupljen?“

„Dobiti ga bo naša skrb, že zato, da rešimo svojo čast.“

To je odgovor najetih zdravnikov, in — in — novi zdravnik tega zdravega bolnika postane Li-li-la-la-lu-lu-pu-paj-ne-ne.

Kako bo zdravil zdravega bolnika, se bo še le videlo.

„Brencelj“ naprednjak.

Dandanes gre vse naprej, še celo rak pride naprej, če prav ljudje mislijo, da se nazaj pomika, kedar gre.

Vse gre naprej, še celo lump, ki ga žandar na Zabjek žene, tudi „Schulzeitung“ je skočila naprej in rekla, da bo zdaj kazala se enkrat v nemški, enkrat pa v slovenski obleki. To je sklenila zato, ker so se v njeni dosedanji obleki menda že zaredile tiste mične živalice, ki po glavi hodijo, toraj bo treba preoblačiti se, ker se menda ne mara mazati z mastjo, kakor cigani in ciganke. V tem, ko je ena obleka na životu, se lahko druga dene v žehto; saj ima vsak količkaj čeden človek po dve srajci, če jih le premore, to že zavoljo snažnosti in da drugim preveč ne smrdi.

„Brencelj“ ima zdaj pa že enajst let zmiraj le eno srajco, zato ga je strašno zboldo, ko je zvedel, da se bo še nekaj let mlajša „Schulzeitung“ od novega leta naprej vsak mesec po enkrat preoblačila in je dobila v Krškem že perico, da jej bo slovensko srajco prala.

Strašno je zbolelo — ali bolje: zasrbelo „Brenceljna“, ko je to zvedel. Dozdaj ga še stara srajca ni nikdar srbela, ali če „Schulzeitung“ srbi stara srajca, ki je še novejša od njegove, mora tudi on po napredovanji časa ravnati se, ter napraviti si dve srajci, da se bo mogle preoblačiti.

Po tem bi moral priti enkrat v slovenski, a drugi pot v nemški srajci. Ali kdo bi mu verjel, da nemška

srajca nima nič slovenskega duba, slovenska pa nič po nemčurstvu ne diši? Zato je sklical sebe v občni zbor, kteremu je stavil predlog, da bo najbolje, če bi, ko se že hoče ravnati po „Schulzeitung“, hodil med svet, v obeh srajcah, v slovenski in nemčurski; ta predlog njegov je bil res enoglasno sprejet in „Brencelj“ je za poskušnjo sestavil brz to-le basen, v kateri se pokaže v obeh srajcah. Naprej pa bodi že povedano, da je povestica od konca do kraja izmišljena, če ni resnična.

Dve žabi — Zwei Frösche — se srečate — begegnen sich. — Kam? — „Wohin?“ — prša prva drugo — fragt er den andern. — „Piče iskat“ — „Greffen suchen“ — pravi obe — sagen beide. — „Kako boš prosila ti?“ — „wie wirst du bitten?“ — „Kvik kvik! In ti?“ — „Quick, quick! Und du?“ — „Kvak, kvak!“ — „Quack, quack.“ — „Pa ti prosi: kvik, kvik, jaz pa bom prosila kvak, kvak kvak.“ — „Bitte du quick quick, ich bite dann quack, quack.“ — „Veš kaj, zmenive se tako“ — „weist was, wir machen ein Kom= promiß“ — „Ti boš kričala: kvik, kvak, jaz pa kvak, kvik!“ — „Du schreist quick, quack, ich schreie quack, quick.“ — „Potem bove dobile jesti pri tistih ki radi slišijo kvak, pa tudi pri onih, ki imajo raji kvik.“ — „so bekommen wir Futter bei jenen, die lieber quack hören, aber auch bei jenen, denen quick besser klingt.“ — „Dobro, dobro, pa se bodo navadili še na glas naji obeh“ — „gut, gut, sie werden sich noch an uns beider Töne gewöhnen.“ —

To je lep kvik-kvak, je li? Počasi bi bilo pa še lepše, ko bi se to še boljše razvilo. Za izgled tu zopet le kratek stavek iz take „kaše-brein“:

Der smrkelj und die muha se srečata auf der cesta iz den mesta. „Wohin greß?“ fragt der smrkelj die muha. — „Iz der Stadt na die Bauern“ — odgovori die muha. — „Jaz aber iz den kmetov v die mesto“ — sagt der smrkelj, — „zakaj greß du unter die kmete?“ — „Die gospoda, wenn ich in die jed padem, nabode mich na Gabel, na mich ven vrže, der kmet pa zajame vollen Löffel in me vrže weg, daß ich für ein cel teden Speise habe.“ — „Bei mir je pa narobe“ — sagt der smrkelj — der kmet wirft mich z vso silo ob tla, in der Stadt pa me zavijajo v Schnupftücher, da sem ganz na warmem in se ne razmažem und mich nicht verfühle.“

Začnimo toraj tako pisati, bote videli, kako bo svet strmel nad našim napredkom in kako lepo bomo govorili, da nas bodo še angeljci poslušat hodili.

Z Olimpa.

Dragi mi „Brencelj“!

Zopet ti imam pisati dogodbo, ki se je pripetila na sv. treh kraljev dan. Po svoji navadi namreč sedimo in se razgovarjamo o volitvi na Dolenjskem, s katero je grof Barbo popolnoma zadovoljen, ker je dobil dobrega in vrednega naslednika, kar nas pride vratar klicat, naj gremo gledat skozi okna in poslušat pevca, ki se od nekod bliža vratam, pa ga še ni videti. Vsi smo naglo pri oknih in res se čuje veselo petje, ki prihaja čedalje bliže; pesmi so slovenske, napevi meni znani, a vendar ne morem ugniti, kdo bi bil to. Kar zaupijeta Slomšek in Orožen oba ob enem:

„Če to ni Jože Virk, ga pa nisva nikdar poznala!“

„Kaj? Jože Virk, župnik s sv. Duha pri Ločah na Štajarskem?“ — se čudijo nekteri.

„Ravno tisti“ — odgovori Slomšek — „to se pozna že po njegovem petji. Bote že videli, da se le prikaže.“

Petje se čedalje bolj bliža, kmalu je umeti tudi besede in ko se na ovinku pokaže oseba veselega pevca, zavriskata oba:

„Je že, Jože Virk je! Vrtar, odpri vrata na vse stezaje!“

Po tem stečeta oba naproti mu do vrat in ko ju zagleda ta, zavriska. Sprejem je srčen, vsi trije se objamejo, mi pa novincu stiskamo roki in ga peljemo v našo shajalnico. Ko se hrup nekoliko poleže, ga praša Slomšek: „Kaj je pa tebe, veselega pevca, spravilo s svetá med nas?“

„Vzrokov je več“ — odgovori Virk; — „nekaj mraz letošnje zime, ki se mi je na pljuča vlegel, da mi je sapo zaprl, še več pa nekaj družega, kar mi je srce težilo.“

„In to je?“ — poprašuje Slomšek.

„Tvoj sedanji naslednik. Tisti mili materni jezik, ki ga jaz tako ljubim, v kterem sem prepeval pobožne, posvetne in zabavljive, je njemu le jezik za posle in dekle, on ne mara naroda, čegar pastirjem je on najviši pastir, on je ponemčen Slovan, kakor kaže njegovo ime. To me je hudo bolelo in sklelo vse svoje žive dni. Ko bi bil ti še na njegovem mestu, morebiti bi se mi ne bilo tako mudilo s svetá.“

Mi vsi pritrdimo tem besedam, v tem pa je bil že Kam prinesel pijače in brz smo zapeli novincu nazdravico. On se je bil brz ogrel in začel peti z nami in tako smo popevali pri dobri kapljici do pozne noči.

Drugi dan sem se jaz spustil v pogovor z njim in pri tem mi je naročil pozdrav Tebi, dragi „Brencelj“, ter Ti obeta, da Ti bo od tod še katero zabavljivo poslal, kakor Ti jih je pošiljal večkrat s Štajarskega. Tudi Ti pošlje te-le številke za literijo, na katere že enkrat nista nič zadela: „35, 16, 62.“ Gotovo tudi zdaj ne boš nič zadel, če jih staviš, zato rajši tisto šestico zapij.

S tem Ti želim veselo novo leto in dosti plačujočih naročnikov, da bo tudi Tebi enkrat solnce zasijalo.

Ves Tvoj

Miroslav.

Mila prošnja.

Že lansko leto me je pri volitvah zadel mrtud po celi strani tako, da nis m mogla več na noge stopiti in začela vidno hirati, čeravno sem to slabost na vso moč skrivala. Zdaj me je pa pri volitvi na Dolenjskem vnovič zadel še hujši mrtud posebao na dozday najbolj zdravi kočevski strani tako, da se kar več ganiti ne morem, kar mi je vlada še svoje berglje odtegnila. Ker sem toraj res usmiljenja vredna, prosim pomoči od ktere koli strani, da si zopet nekoliko opomorem, drugače bom sramotno in žalostno poginila.

Nemčurska svoját na Kranjskem.

Dobro poroštvo.

Martinček. Kaj misliš ti o Kukcu? Mene je prosil na posodo. Ali je trden moz?

Mihovec. O, meni je ljubši ko hranilnica.

Martinček. Pojdi no! Kako to?

Mihovec. No, jaz stavim, da mi bo prej kaj posodil“ kakor pa hranilnica.

Toplo priporočilo.

Kdor hoče dobro „nastrihan“ biti, še dvakrat, če prav treba ni, se mu to lahko zgodi v nizki hišici za frančiškansko cerkvijo v Ljubljani; posebno dobro ume to dobrobrčna trebušna lastnica tega „poštrajhenskega“ nemškutarskega zavoda.

Huda zima.

Letošnja zima je nenavadno huda „Brencelj“ je dobil poročil od več krajev, ki kažejo, kako hud mraz je in kaj je že naredil. Tu le nekaj takih dogodov.

Na Kranjskem je zmrznila nemčurska ura, da ne gre več prav in bo najbrže vržena med staro šaro.

Na Dolenjskem je bil okoli novega leta tako hud mraz, da si še nobeden nemčurski kandidat ni upal izza peči na dan in je bil narodni kandidat enoglasno voljen za državnega poslanca.

Drugje po deželi nemčurske volkove tako zebe, da si še v ovčjih kožah ne upajo s svojih brlogov.

Ljubljanskemu „turškemu listu“ so zmrznili možgani, kar je tem bolj čudno, ker jih pri niem še nihče videl ni. Dežmanu je zmrznilo čruilo, da ne more več pisati za „turški list.“

Kar je pa najbolj čudno, je to: Velikemu številu „Brenceljnovih“ naročnikov so zamrznili žepi, da mu še do zdaj niso poslali stare in nove naročnine.

Da bi pri takem mrazu vsaj ne zmrznilo tudi naše upanje do boljše prihodnosti! Menda tudi Taafeja zebe, ker še ni nič čutili, da bi se kaj ganil.

Dobrodelnost.

Res človeka veseli videti in slišati, kako nekteri bogatini radi pomagajo potrebnim revežem ali stradajočim ljudem, posebno če so to Slovani. Zdaj je v Istri velika

beda, ljudje stradajo in zmrzujejo, da je groza. Pa komaj je počil glas o tej revščini, že se ljudje kar trgajo in tepó, da bi jim pomagali. Tako je „Brencelj“ že zadnjič omenil, da je znani ljudoljub in dobronik ljudi Röger v Ljubljani na Poljanah izprosil od ljubljanskega magistrata štipendijo 50 gold. za svojega sina, danes pa zamore znamenovati še drugih daril za Istrijane, med njimi ta-le:

Gosp. Al. Dreo, po domače Koruza, je daroval 5000 f.*)	
„ vit. Kaltenegger, deželni glavar „ „ 2000 „	
„ Karol Dežman, politikar v pokeji „ „ 3000 „	
„ dr. Schrey, slovanski jezikoslovec „ „ 2000 „	
„ baron Apfaltrern, ubog grajščak „ „ 1000 „	

Skupaj 13000 f.

To je tem več hvale vredno, ker imena teh gospodov se slišijo vselej, kedar se o dobrodejnosti govori. „Brencelj“ se toraj tem blagim gospodom zahvaluje v imenu obdarovanih Istrijanov, katerim po teh 13.000 f. doide izdatna podpora.

Ljubljanskih slik

je še nekaj za naročnike „Brenceljnov“ po 50 in 60 kr., za druge pa po 60 in 70 kr. Po pošti še 5 kr. več.

*) Ta „f.“ ne pomeni „forintov,“ ampak — fig.

Slovincem!

In tako sem rastel in rastel, da sem stopil v XII. leto svoje starosti. Za smrt je to še premajhna starost, zato sem sklenil še naprej živeti, dokler bo ljudem všeč. Ker ob golem zraku in vodi ne morem živeti, moram za leto 1880. naložiti nov davek, ki pa ne bo nič povišan, ampak tako majhen, kakor je bil vsa leta do zdaj — namreč:

Za celo leto nič več ko 3 gld. — kr.

Za pol leta „ „ „ 1 „ 50 „

Za četrto leta „ „ „ — „ 80 „

Toliko vsak zmore, toraj ne bo treba nikogar rubiti. Izhajal bom odslej po želji naročnikov prve dni vsakega meseca tako debel, kakor danes, ali pa še debelji in z velikimi ter majhnimi podobami.

Naj toraj nihče ne zamudi naročiti se, dokler je še čas, ker prva številka za leto 1880 pride še ta mesec.

O novem letu 1880.

Novo leto. Tu imaš „Brencelj“, menim, da boš zadovoljen?
„Brencelj“. Škatlja je res velika, samo če ni prazna!